

Motion till riksdagen 2011/12:C352

av **Veronica Palm m.fl. (S)**

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
Lånegarantiavgifter för upprustning av lägenheter i flerfamiljshus		+500 000
Summa		+500 000

2. Riksdagen beslutar att bemyndiga regeringen att under 2012 för det nya ramanslaget 1:5 *Garantisystem för upprustning av lägenheter i flerfamiljshus* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 1 500 000 000 kr 2013–2015.
3. Riksdagen beslutar att ersätta målen för områdena Bostadsmarknad och Hållbart samhällsbyggande i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ökat bostadsbyggande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om energi- och klimatsmarta renoveringar av bostäder och lokaler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett garantisystem för upprustning av lägenheter i flerfamiljshus.
7. Riksdagen beslutar att ersätta målet för området Konsumentpolitik med det mål och de delmål som anförs i motionen.

Fel! Okänt namn på

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konsumentvägledning på nätet.

Motivering

För oss socialdemokrater är bostaden en social rättighet. Alla människor ska ha möjlighet att leva i bra bostäder till rimliga kostnader och i en trygg boendemiljö. Bostadspolitiken är en grundläggande del i den generella välfärdspolitiken, men är också central för en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt. Bostadsbristen ska byggas bort.

Förslag till bostadspolitiskt mål

Vi föreslår att ett nytt bostadspolitiskt mål ersätter de nuvarande målen för Bostadsmarknad och Hållbart samhällsbyggande. Vi föreslår följande formulering:

”Alla ska ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå ifrån människors efterfrågan och behov och bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.”

Investeringsstimulans

I hälften av Sveriges kommuner råder brist på bostäder för ungdomar. Det visar Boverket i rapporten Bostadsmarknaden 2011-2012. Allra störst är bristen i Storgöteborg, där 92 procent av kommunerna har brist på ungdomsbostäder. Nästan lika illa är det i Storstockholm och Stormalmö där 88 respektive 73 procent av kommunerna lider brist på bostäder för unga. Behoven är skriande.¹

Bostadsbyggandet 2009 var det lägsta på tio år och 2010 var det ännu lägre. Det är viktigt att påpeka att minskningen av bostadsbyggandet skedde redan innan finanskrisen, dvs. redan 2007.

2010 färdigställdes endast 125 studentbostäder. Det betyder en ny lägenhet på fler än 500 nya studenter. Samma år färdigställdes endast 2 045 lägenheter med ett rum och kök/kokvrå.² Det är den lägsta nivån sedan år 1989, trots rekordstora ungdomskullar. Volymen på bostadsbyggandet räcker inte på långa vägar till för att täcka de behov som finns.

¹ Boverket.

² SCB.

Fel! Okänt namn på

Det är ett tydligt brott i byggandet när stimulansen togs bort. Det behövs en lång rad åtgärder för att få fart på byggandet och komma upp i långsiktig hållbara nivåer. Ett viktigt verktyg är statligt investeringsstöd. För att komma igång med byggandet av fler hyreslägenheter föreslår vi i vår rambudgetmotion att en investeringsstimulans till byggande av studentbostäder och hyreslägenheter införs redan 2012 enligt i princip den modell som fanns tidigare för byggande av mindre hyresrätter och studentbostäder i tillväxtområden, med den skillnaden att investeringsstimulansen för hyresrätter nu inte ska begränsas till att gälla endast mindre lägenheter. Investeringsstimulansen utgick med ett belopp motsvarande skillnaden mellan den moms fastighetsägaren betalat för projektet och den moms som skulle ha betalats om momsen varit sex procent. Boverket bedömde i en analys 2005 stödet som träffsäkert och effektivt. Krav för att få stöd är att boendekostnaderna blir rimliga enligt samma ordning som tillämpades under förra mandatperioden. Omfattningen bedömer vi till ca 1 000 miljoner kronor per år i skattekreditering till fastighetsägarna.

Klimatinvesteringar

Över en tredjedel av samhällets energianvändning går idag till uppvärmning av byggnader. Den socialdemokratiska regeringen satte 2006 upp målet att den totala energianvändningen i bostäder bör minska med 20 % till år 2020 och med 50 % till år 2050. De hus som byggdes under miljonprogramsåren, även småhusen, är ofta enformigt utformade och har en hög energiförbrukning. Det är hög tid att omställningen sätter fart så att energiförbrukningen minskar med minst 30 procent.

Renovering av miljonprogrammet

Då miljonprogramsområdena byggdes 1965–1975 blev de en symbol för framtidstro och optimism. Idag, 40 år senare, är verkligheten delvis en annan. Flera av miljonprogrammets områden har blivit symboler för ett Sverige som dras isär. Det är ofta områden med låg sysselsättning, högt bidragsberoende och nyfattigdom.

Av åldersskäl krävs en storskalig renovering av miljonprogrammets bostäder. Runt 650 000 lägenheter står inför en nödvändig upprustning driven av naturligt slitage och åldrande, stundtals bristfälligt underhåll, höga sociala kostnader och behov av energieffektivisering. Dessutom kan en nödvändig upprustning av miljonprogrammet skapa upp emot trettio tusen arbetstillfällen årligen.

De uppskattningar som genomförts av hur stora renoveringsbehoven är visar på omfattande behov. Boverket gjorde 2003 en sammanställning över upprustningsbehoven i de svenska flerbostadshusen.³ Av 1 350 000 lägenheter byggda mellan 1946 och 1975 bedömdes 400 000 ha genomgått någon

³ PM Flerbostadshusens förnyelse – behov och förutsättningar 2002/03. Underlag till Boverkets utredning "Bostadsbeståndets underhållsbehov", dnr 2011-1440/2002 7(26).

Fel! Okänt namn på

form av upprustning. Kostnaden för att rusta upp resterande lägenheter uppskattades till minst 240 miljarder kronor.

Vi föreslår att ett system där staten, eventuellt tillsammans med berörd kommun, får garantera lån för upprustning av lägenheter i flerfamiljshus inom en ram på totalt 20 miljarder kronor, vilket skulle kunna täcka upprustning av 60 000 lägenheter.

Konsumentpolitik

Vi socialdemokrater vill ta vara på möjligheterna i livsstilsförändringarna. Med ständigt nya varor och tjänster att köpa och konsumera vill vi underlätta för människor att vara aktiva konsumenter, handla medvetet och bidra till en mer hållbar konsumtion.

Konsumentpolitiskt mål

Vi menar att det är nödvändigt att vidga det konsumentpolitiska målet för att bättre svara upp mot de ambitioner vi har på detta område. Vi föreslår följande mål och delmål.

Förslag till mål: Trygga konsumenter som handlar hållbart.

Förslag till delmål:

- ? Konsumentskyddet är på en hög nivå och tillgängligt för alla.
- ? Medvetna och kunniga konsumenter hushållar med egna och gemensamma resurser.

Konsument på nätet

I dagens informationssamhälle sker allt fler kontakter på nätet. Då är det en naturlig utveckling att också erbjuda konsumentvägledning på nätet.

För att komplettera dagens konsumentrådgivning vill vi utvidga konsumentverkets uppdrag med en konsumentvägledning på nätet. Här ska konsumenter kunna ställa frågor och snabbt få svar. Konsumentvägledningen på nätet ska utvecklas i samarbete med konsumentorganisationerna och de kommunala konsumentvägledarna.

Stockholm den 14 september 2011

Veronica Palm (S)

Carina Ohlsson (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Yilmaz Kerimo (S)

Hillevi Larsson (S)

Hannah Bergstedt (S)

Katarina Köhler (S)